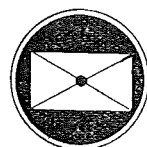

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE

Utgitt av NORSK FILATELISTFORBUND

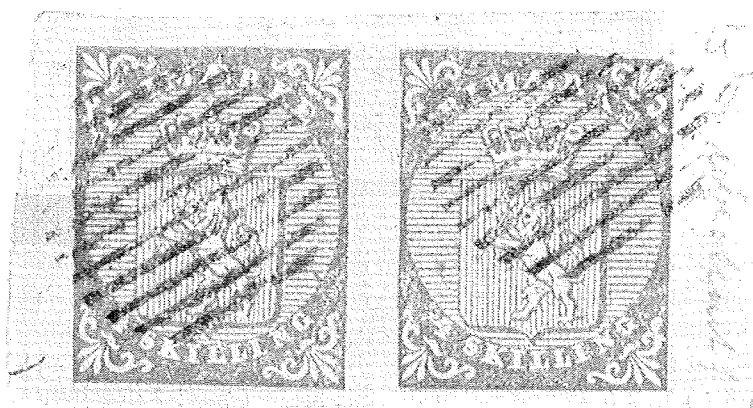
REDAKTØR: JARLE O. STENSDAL

Redaksjonens adr.: Postboks 46, Høvik,
eller Postboks 875, Oslo.

NR. 1

1955

14. ÅRG.

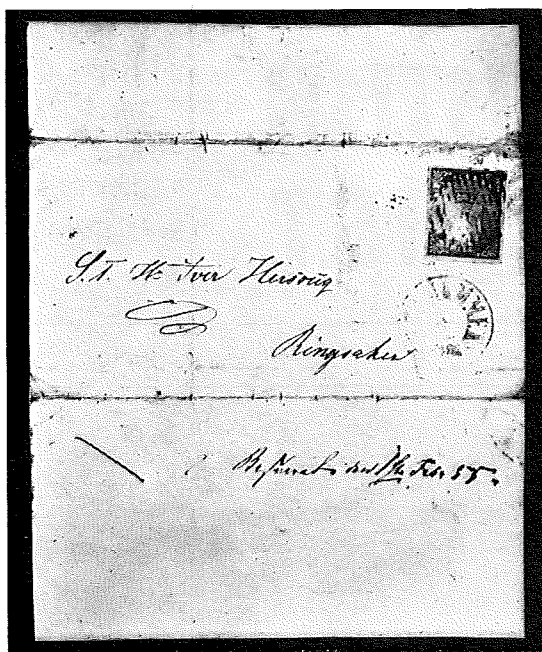

HUNDREÅRINGEN

*Hvem brakte mer bris til MOR NORGES navn,
hva fremmet mer bredt og vidt HENNES gavn?
Hva knyttet kontakt — selv med antipoder —
som snart vil nå endog fremmede kloder?
Hvem var det man hånet og spyttet til takk,
som aldri tok hevn for unfair behandling?
Som ruslet og gikk mer enn veien rakk,
og nå omsider som hundreårs gamling
hilser oss smilende, flyende, bilende,
dypt under havet, i stratosfæren.
La oss ærbødig gi FRIMERKET æren!*

Henrik Thrap-Meyer.

NORGES FØRSTE 1STEDAGSBREV, 1-1-1855

I forbindelse med arbeid i Håndbokkomiteen kom jeg for noen år siden over et brev av en ganske usedvanlig interesse. Jeg hadde den gang tenkt å offentliggjøre det i tidsskriftet, men på grunn av brevets private karakter ville eieren ikke gå med herpå. Vårt første frimerkes 100-årsjubileum brakte igjen dette brev i min erindring, og jeg rettet på ny en anmodning til eieren, denne gang om å få gjengi brevet i faksimile, og til min store glede gikk han med på dette.

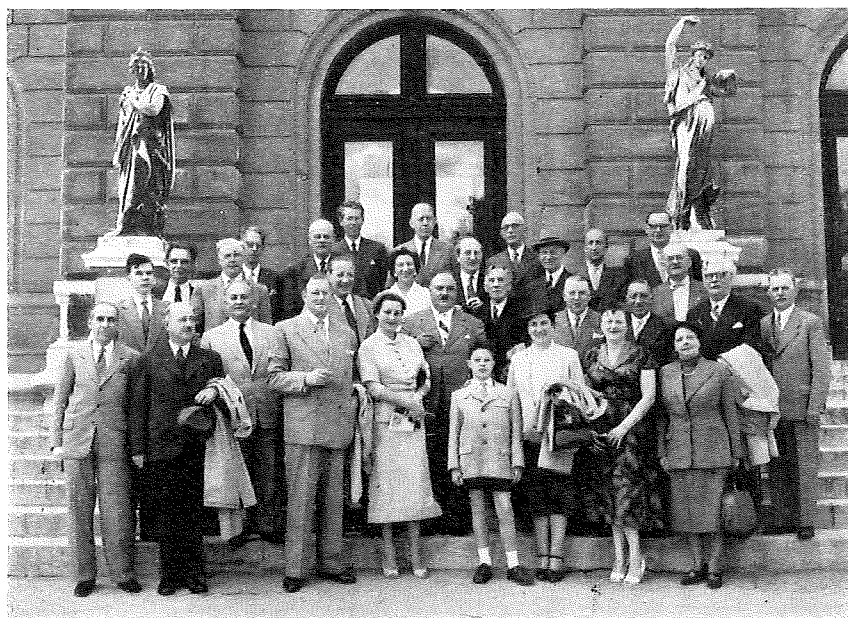
Brevet er skrevet siste dag i året 1854 og er adressert til S.T.Hr. Iver Hersoug, Ringsaker. Brevet er frankert med et eksemplar av Norge nr. 1 som er annullert med riststempel, men brevet har dessuten stedsstempelet Lillehammer 1.1.1855. Det

finnes jo flere eksemplarer av Norge nr. 1 avstemplet på utgivelsesdagen, muligens også på brev, men det som gjør dette brev så overordentlig interessant, er følgende passus: «Postexpeditør Andersen bekjendtgjør at en Brevkasse idag er utsat ved Postkontoret, og da jeg for en Stund siden har kjøbt nogle Frimærker, kunde jeg, ved at skrive nogle Ord til Dig, kanske sende Dig det første Brev Du modtager med Frimærke paa, naar jeg idag lægger det i Kassen.»

Dette brev har ikke bare interesse for filatelister, det er et kulturhistorisk dokument, og det morsomme er at det fremdeles oppbevares som et aktstykke i motakerens familie.

Jarle O. Stensdal.

Fédération Internationale de Philatélie's kongress i Genève 18.-20. juli 1954.

Kongressens deltakere samlet foran Musée Rath.

Inneværende års internasjonale utstilling skulle vært avholdt i Sao Paulo i Brasil, og ifølge FIP's bestemmelser skal dens kongress finne sted der hvor et større filatelistisk arrangement holdes. På kongressen i Lisboa i 1953 fant man imidlertid at det ville være vel meget forlangt at de europeiske delegerte skulle reise til Brasil, og man fryktet for at bare et fåtall ville påkoste seg en slik reise. Det ble derfor besluttet at kongressen i 1954 skulle holdes i Genève, til tross for at det der ikke skulle holdes noen utstilling. Det viste seg at dette var et meget klokt vedtak, idet frammøtet var større enn det hadde vært på flere år.

Belgia var representert ved sekretæren i det belgiske forbund, Van der Auwera, *Danmark* ved Hans U. Wølfel, *Finnland* ved H. Walli, *Frankrike* ved Lucien Berthelot og Lesueur, *Israel* ved dr. Ophir, *Luxemburg* ved Johann P. Klein og J. Colbach, *Nederland* ved formannen i det nederlandske forbund, Jan Poulie, *Sverige* ved dr. Georg Menzinsky og Sven Bäckström, *Sveits* ved Georges Trollux og Arnold Gubser, *Tsjekkoslovakia* ved professor dr. Gruss, *Tyskland* ved presidenten for det tyske forbund, H. Deninger, og

sekretæren, Buerose, *Østerrike* ved dr. Kalmar og formannen for det østerrikske forbund, Boykowski, *Egypt* ved Jean Boulad. Det norske forbund mente det ville være av betydning, på grunn av utstillingen i år og de viktige spørsmål som skulle behandles, at også *Norge* var representert, og undertegnede møtte derfor som dets representant.

For oss var det særlig spørsmålet om nytt reglement for de internasjonale utstillinger som var av interesse, og Berntsen og jeg hadde i juni vært i Stockholm for sammen med de svenske delegerte å gå gjennom de forskjellige punkter og bli enige om vår stillingtagen til dem. Det ble imidlertid et annet og helt uventet spørsmål som fanget kongressens interesse og som en tid så ut til å skulle true selve FIP's eksistens. Det var spørsmålet om de såkalte «uønskede» eller «skadelige» frimerkeutgaver. FIP's kontor hadde i våres mottatt en henvendelse fra det sveitsiske forbund angående en landsutstilling som skal holdes i Lausanne høsten 1955. Denne utstilling skulle finansieres ved hjelp av en blokk med et pålydende av 30 centimes og en salgspris av sv.frc. 2.00. Det sveitsiske forbund hadde an-

modet om en rask behandling av saken, samtidig som det truet med å melde seg ut av FIP hvis blokken ikke ble godkjent. FIP's kontor fant under disse omstendigheter å måtte godkjenne blokken, og meddelelsen herom falt som en bombe ned blant kongressens deltakere. Det viste seg også at de sveitsiske delegerte seg i mellom ikke var enige om fremgangsmåten. Herr Trollux hevdet at enhver var herre i sitt hus, og han skulle ha seg frabedt at FIP blandet seg inn i et indre sveitsisk spørsmål. Etter en velvillig fortolkning av de tidligere beslutninger på kongressene i København og Lisboa uttalte kongressen at den ikke antok at FIP's kontor hadde gått utenom sin myndighet ved å anerkjenne blokken, og den videre diskusjon om denne sak ble besluttet utsatt til kongressens siste dag. I mellomtiden ble det arbeidet iherdig i kulissene, og da diskusjonen ble gjenopptatt, spurte formannen for det sveitsiske forbund om det var i overensstemmelse med FIP's bestemmelser om det ble utgitt et merke til 3.50 med et tillegg på 50 % = 1.75, salgspris 5.25. Etter å ha fått bekreftende svar herpå, fortsatte han argumentasjonen: Jeg har notert meg at FIP er enig i å la samlerne betale 5.25 for et frimerke, hvorav 3.50 går direkte i postverkets kasse. Det sveitsiske forbund kan imidlertid ikke gå med herpå fordi postverket ikke vil utgi et slikt merke, og forbundet anser heller ikke at det kan la samlerne betale et slikt tilleggsbeløp. Det sveitsiske forbund anser at den eneste hensikt med en komité til bekjempelse av uønskede utgaver må være å beskytte samlerne mot unødige utgifter, og ikke tvinge dem til å betale overpris for frimerker. Det har besluttet å godta det sveitsiske postverks forslag om en blokk til frc. 2.00, og ikke et frimerke eller en serie til frc. 5.25 men som FIP eventuelt vil godkjenne. På denne måten sparer det samlerne for en utgift av frc. 3.50 og tror hermed å ha handlet mere i samlernes interesse enn hva FIP's bestemmelser tillater. — En må vel kunne si at en slik argumentasjon er noe jesuitisk. Det sveitsiske forbund fremsatte også følgende forslag: Til finansieringen av internasjonale eller nasjonale utstillinger kan der utgis spesielle merker til en salgspris av inntil gull frc. 2.00, uavhengig av frankeringsverdien. I referatet fra kongressen står det at forslaget

ble vedtatt med 8 stemmer, 4 avholdt seg fra å stemme, deriblant Norge.

Etter dette ser det for meg ut som om kampen mot de uønskede utgaver helt må oppgis. Altfor mange forbund er direkte interesserte i at der utgis frimerker til «Frimerkets dag» og til frimerkeutstillinger med tillegg som kommer forbundene til gode. Av diskusjonen på kongressen og av private samtaler framgikk det med tydelighet at man så på oss som en slags sinker som ikke visste å dra fordel av de muligheter som var til stede. Argumentet om at det er filatelistene som selv betaler sine frimerker, har jo også noe for seg, men har man først gitt fanden lillefingeren, så holder jeg på at der må være like rett for Loke som for Tor.

Det nye reglement for internasjonale frimerkeutstillinger utløste også lange diskusjoner. En del av våre forslag ble vedtatt, andre forkastet, men vi fikk til slutt likevel vedtatt at det nye reglement ikke skulle tre i kraft før etter at «Norwex» og «Stockholmia» var avholdt. Den første utstilling det blir gjort gjeldende for, blir således jubileumsutstillingen i Helsingfors i 1956.

For framtiden bør FIP begrense sin oppgave til utstillingsreglementene, ekspertiseråd og bekjempelse av forfalskninger, og ikke ta opp et slikt ømtålig spørsmål som bekjempelsen av de uønskede utgaver, i ethvert fall ikke så lenge som det hevdes at «enhver er herre i sitt hus». Etter min mening er ikke det det ideelle grunnlag for internasjonalt samarbeid.

Jarle O. Stensdal.

Redaktøren beklager

at flere artikler som var lovet ferdige til dette nummer, ikke er innkommet, og at det derfor ikke har fått den karakter av jubileumsnummer som det opprinnelig var tiltenkt.

Ved forespørslar

til tidsskriftet må svar-
porto vedlegges.

NORGESKATALOGEN 1955

Da redaktøren ba meg anmelde den nye, 14de utgave av Norgeskatalogen, må jeg tilstå at jeg hadde mine betenkeligheter. En slik anmeldelse må jo nødvendigvis bli subjektivt betonet, og det er sikkert mange som har et annet syn på hva som er viktig og ønskelig enn det jeg har.

Komiteen sier i sitt forord at det er foretatt enkelte rettelser og endel mindre redaksjonelle endringer. Jeg tror det ennå er på sin plass å foreta rettelser av småting og gjøre enkelte tilføyelser.

Innledningen er i år for første gang trykt også på engelsk, og det er tatt med et vokabular bak i boken. Jeg mener dette er et meget godt tiltak som vil skaffe den mange nye venner i utlandet.

Formatet er litt forandret uten at det går ut over teksten. Papiret og trykket er godt og de aller fleste klisjéer tydelige. Typeklisjéene for utgaven 1863—66 er dog fremdeles lite tilfredsstillende. Prisen, som i år er kr. 7.00, må man si er rimelig når prisstigningen og det økede sideantall tas i betraktning.

Det som etter min mening bør forandres i teksten, er følgende:

Det er i år tatt med endel varianter etter 1910 som også er priset. Det er vel og bra, men jeg anser det for atskillig mer viktig, filatelistisk sett, om oppgraveringene av antikvamerkenes i utgaven 1893—1909 var tatt med. Disse er nå etter tur offentliggjort i G. Caspersens bok og i diverse artikler i Tidsskriftet. Der finnes også de nødvendige klisjéer hvis man vil gå så langt. Når alt dette nå er blitt kjent, mener jeg det absolutt bør være med i Norgeskatalogen.

Så vidt jeg vet er utgivelsesdatoen på nr. 141 og 144 ikke helt riktig. Her er anført for nr. 141 utgivelsesdato 29/1 1926, mens 1ste marginal viser juni 1926. For nr. 144 anføres 13/6 1926, mens 1ste marginals dato er juli 1926.

Det forekommer en kjedelig plaseringsfeil som lett kan villedes nybegynnere, nemlig på side 74 hvor teksten: «Offentlig sak V Solkors» er plasert feil. Det er forbyttet med teksten: «Offentlig sak IV Dypptrykk uten vm.». Dette burde vært rettet under korrekturlesningen.

Utover dette mener jeg katalogen redaksjonelt er meget bra, og oppfyller de krav man kan stille til den.

Hva prisene angår må jo disse som for alle andre «varer» settes avhengig av tilbud og etterspørsel. Her har sikkert komiteen hatt kontakt med handlerne i bransjen, og det er vanskelig for meg som sitter «ute i provinsen» hvor det er liten omsetning av norske merker, å uttale meg om disse.

Under Norge nr. 1 er som platefeil «Oppgrav. hjørne» satt i kr. 500.00. Det er høyt, men står kanskje i relasjon til de to andre kjente platefeil.

Under nr. 53 Plate II a står: «Vinrød (C og D) (Vm. II, III og IV) ca. 2700000. Pris likt for alle tre vm. kr. 2.50.» Det er i en artikkel i Tidsskriftet opplyst og ved statistikk vist at merker av denne plate på Moestues 1ste papirleveranse (vm. II) bør prises atskillig høyere enn merkene på 2den papirleveranse (vm. III). De finnes i forhold ca. 4 : 100. Det omsettes vel kanskje sjelden eksemplarer av disse merker, men når nå forholdet engang er kjent, bør det vel tas hensyn til dette.

Det er i år anført forskjøvet overtrykk på merke nr. 375 (25/20 øre rød) og Tjenestemerke nr. 67 (25/20 øre rød), og disse varianter er priset.

Jeg er redd for at man her er ute i et farlig område. Praktisk talt alle våre overtrykte merker kan oppvise eksemplarer med mer eller mindre forskjøvet overtrykk, og det kan bli vanskelig å få klare linjer her. Så stor kan forskyvnningen være at det er berettiget å sette en spesialpris på det, men da bør det også være avbildet, slik at man har en begrensning.

Katalogen er ellers etter min mening så god at den sikkert vil være alle samlere av norske frimerker til stor glede, og jeg gir den min beste anbefaling.

Leif Mürer.

REDAKTØREN

SØKER MEDARBEIDERE

til «The Story behind the Stamps of Norway» og til spalten «Hvem er hvem —?».

Forbindelse søkes også med samlere som vil være behjelpelig med oversettelser fra engelsk, fransk, tysk og italiensk.

Stempler på Norge nr. 1.

Vi fortsetter artikkelen fra nr. 5/6 av NFT, og jeg vil først få gi de nye opplysninger som er kommet inn.

Kjente en-rings datumstempler Norge nr. 1.

Drammen 46A.

Thoten 48A (Stpl. 29/3-56).

Videre har jeg hatt til påsyn brevstykke med nr. 1 riststempel hvor stedsstempel Kaafjord 29.8.55 og Tromsø 30.8.55 forekommer. Etter det bør avstempling Kaafjord eksistere.

Kjente nummerstempler på Norge nr. 1. 16 - 28 - 115 - 212 - 213 - 304 - 359.

Dampskipsstempler.

«Haakon Jarl»; som håndskrevet: «Fjalir», «Halden», «Nordstjernen».

Jeg skal så gå over til et nytt avsnitt:

Blekkannulleringer på Norge nr. 1. *Stedsannulleringer:*

Aurdal - Biri - Bjørnør - Brønø - Dale - Dahl - Edø - Fron - Hanø - Harstad - Havnes - Havnvik - Hedalen i Valdres - Hillesøy - Holden - Hole - Hougsund - Jernbanen - Kløven - Lereim - N. (Nordre) Land - Løten - Mo - Molde - Mostadmarken - Nordalen - Nyborg - Nøterø - Øksnes - Østraat - Repvaag - Rissen - Ringsager - Sandtorv - Siem - Spilkevig - Stangvik - Stordøen - Stod - Stord - Støt - Søndre (S.) Land - Talvig - Trysild - Trøgstad - Tønsberg - Wæblungsnæs.

Nummerannulleringer:

8 - 94 - 98 - 119 - 129 - 133 - 168 - 179 - 185 - 192 - 194 - 195 - 207 - 227 - 242 - 304 - 325.

Som *navnannulleringer* kjennes: Jensen, H. Evensen og Chr. Nilsen samt «Hitteren Jernbanen», «Hovedjernbanen» og «Pr. Express».

På grunn av endel spørsmål om 10 strek rist kan jeg nevne at 16 mm diameter er Kragerø og 15 mm diameter Fredrikstad (begge kjent på brev med tilsvarende datostempel som bekrefter stedet).

Av utenlandske stempler nevnes: Nr. 1 Dansk ringstempel, Svensk stpl. Stock-

holm, «KDOPA» Hamburg samt engelsk stempel.

Poststeder opprettet i 1857 fikk vel neppe utlevert nr. 1 — knapt nok alle som ble opprettet i 1856; men der er mange tilfældigheter. Folk kan ha hatt frimerker i sine skrivebord, sin lommebok. Det må sannsynligvis vedkommende ha hatt som for eksempel postet et brev i Nittedal, opprettet i 1858, da jeg har sett nr. 383 på nr. 1. Derfor *en ny appell* til samlerne, store og små, nå er det siste frist for alle å være med på å gjøre kapitlet Norge nr. 1 i «Håndboken» så komplett som mulig — vil en fornyet gjennomgåelse av ditt materiale gi oss nye opplysninger?

Henvendelser bes vennligst sendt til redaktøren eller til undertegnede.

Aage Biering,
Risalléen 34, Slemdal, Oslo.

Ad artikkelen: I hundre år den menneskelige kontakts første tjener.

Da denne artikkel ble oversendt til redaktøren, forutsatte jeg at det ville bli adgang til å lese korrektur. Dette er en feiltagelse fra min side som jeg dypt beklager, da artikkelen i flere henseender burde vært omarbeidet før den ble forelagt leserne. Jeg ber ydmykt om unnskyldning.

H. Thrapp-Meyer.

Norges første poststedsstempel, Christiania i åttekantet ramme.

For en tid siden sendte undertegnede en del stempelveinner en detaljert utredning om dette utvilsomt sjeldne stempel og påpekte en del uklarheter. Etter hvert kom det oppfordringer om å forfølge saken videre, — nedenstående er hva hittil foreligger:

Litteratur:

Gustave Larsen: «Norway — A Century of Steamship Service».

Postal History Society Bulletin nr. 48, 66 og 70.

Nordisk Filatelistisk Tidsskrift 1933, pag. 202, Jellestads avbildning av stempelet.

Norsk Filatelistisk Tidsskrift 1952, pag. 201—3, E. B. Eriksens artikkel med avbildninger, hvorav noen hentet fra P. H. S. Bulletin.

Anmerkninger:

I J. Jellestads forarbeider, til Håndboka?, er inntegnet en blyantskisse, lik med det av ham viste i Nordisk 1933.

Der foreligger videre et meget smukt eksemplar av Norge nr. 1, hvor den velplaserte midtre stempeldel viste datoen 4/4 1856, i blå farge.

Foruten dette merke og det i Eriksens artikkel avbildede brev med stempelet fra 10/1 1845, har jeg dessverre hittil ikke sett noe som viser dets uomtvistelige utseende, nevnte avbildning er dog gjengitt overdimensjonert.

Der finnes videre i Eriksens innlegg et avtrykk datert 9/2 1849, i blått, men også overdimensjonert, dog oppgis dimensjonene sammesteds av Eriksen å være målt på originalen: lengde 37 mm, bredde 23 mm og sidekantene 8 mm.

Uten forkleinelse for noen må undertegnede bemerke at en har første gang til gode å få stemplers størrelse angitt slik at disse ved etterkontroll stemmer helt. Dette hører imidlertid til sakens natur, og en vil her, av plasshensyn, ikke komme nærmere inn på denne for øvrig viktige ting, men bare minne om at svake, hårde, magre, fete stempelanslag og alle slags kombinasjoner derav vil gi vidt forskjellige stempelmål.

De øvrige avbildninger, i så vel Erik-

sens som Jellestads innlegg, og illustrasjoner viser seg helt ubrukelige til sammenlikninger. De er svært fortegnede under gjengivelsen, i så vel form som størrelse, og selve klisjéutseendet er blitt mer eller mindre fjernet fra originalens.

Stempelet datert 10/1 1845 og fotoklisjéen datert 9/2 1849 er sikkert identisk med stempelet på nr. 1, datert 4/4 1856.

Eriksen nevner i sin artikkel et i Postmuseet beroende avtrykk med dimensjonene 38,5 mm langt, altså 1,5 mm lengre enn førnevnte, videre er avtrykket 2 mm smalere enn det før nevnte.

Jeg kom da til følgende slutning: Stempelet på det foreliggende nr. 1 er som nevnt datert 4/4 1856 og viser at det *umulig* kan være det gamle stempel fra 7. og 10/1 1845, og videre samme vist i det blå avtrykk, datert 9/2 1849, som i mellomtiden skulle blitt *lengre* og *betydelig smalere*.

Det av Jellestad i 1933 i Nordisk avtegnede, så vel som det i hans «Katalog over Norsk Skipspost», må stamme fra en mindre nøyaktig kilde, det må være sterkt fortegnet; det samme er utvilsomt tilfelle med det fra P. H. S. Bulletin hentede avtrykk, gjengitt av Eriksen 1952.

Tilbake sto altså det av Eriksen gjengitte og i Postmuseet beroende avtrykk, men ved studie av gjengivelsen — Norsk Filatelistisk Tidsskrift 1952, pag. 202, — kommer en til at denne er tydelig sterkt fortegnet. Dermed kunne en sette dette «avtrykk» i klasse med de nevnte Jellestads og P. H. S. Bulletins skisser.

Da etter mitt skjønn en unøyaktig og misvisende skisse alltid vil bringe tvil og upåkrevede problemer, slik som i dette tilfelle, besøkte jeg Postmuseet forleden. Forklaringen var snublende enkel og ble meg smilende forklart av Postmuseets filatelistiske konsulent, herr Engesgaard: I 1920-årene da Engesgaard monterte opp sine samlinger, som nå henger i Postmuseet, hadde han meget utydelige og ukomplette avtrykk av 8-kantstempelet Christiania på et frimerke nr. 4, som ennå er plasert ved siden av hans avskissing. For så noenlunde å få mål på hjørnenes vinkler, nyttet han også et liknende, meget ukomplett stempelavtrykk på et nr. 2,

hvor bare små deler av et hjørne var synlig. Noe helt avtrykk kjentes dengang ikke. Denne og flere av Engesgaars skisser lånte Jellestad ved en senere anledning, og skisset disse av til eget bruk. —

Det er nå meget naturlig at herfra og ved Jellestads artikkel med avbildning i Nordisk 1933, har samme havnet i P. H. S. Bulletin, for så endelig påny å gi gjesterolle i Norsk Filatelistisk Tidsskrift 1952.

Sic transit gloria mundi!

Skoppum, 13. november 1954.

A. Bye.

AD 8-kantet Chrissianiestempel.

Etter å ha lest herr Byes artikkel, kan jeg bare si at alt hva han skriver, for meg er gammelt nytt.

Med hensyn til stempelet så har jeg hatt dette på baksiden av et brev stemplet 7de januar 1845, i mange, mange år, og en rekke samlere har sett det hos meg. Det er rødt.

For å forenkle saken enda mer kan jeg fortelle at jeg fra London har bestilt fotostatkopier av 2 slike stempler som en av mine gode venner der eier. Han skriver og sier at han vil skaffe disse snarest mulig på nyåret, og jeg stiller fotografiene til disposisjon for NFT.

Tidligere var jeg av den oppfatning at dette stempel var benyttet ombord i dampskipet CHRISTIANIA, men er siden kommet til at det må være et bystempel. Det kan naturligvis være at stempelet kan ha vært brukt som skipsstempel, men å bevise dette tror jeg vil by på store vanskeligheter.

Jeg overfører ihvertfall nå min konvolutt til det prefilatelistiske stedstempelområde, hvor jeg mener det bør figurere som stempel nr. én, også på grunn av sin originale form.

Det kan nevnes at jeg viste ingeniør Engesgaar de ovenfor nevnte to Londonkonvolutter som jeg fikk utlånt i 1946, men han kan jo ha glemt å ha sett dem, ellers ville han vel gjort oppmerksom på at han kjente til stemplenes eksistens.

Henrik Thrapp-Meyer.

Postmuseets virksomhet 1954.

Postmuseet har i 1954 vært åpent for besøkende 196 dager.

Samlet antall besøkende var 2 674, derav 202 utlendinger fra 21 land i og utenfor Europa.

Museet deltok i 1954 i Haugesund bys 100 års jubileumsutstilling med en for anledningen avpasset samling frimerker og andre filatelistiske objekter samt en rekke posthistoriske gjenstander. Utstillingen var åpen ca. 3 måneder.

Museet deltok videre i en internasjonal frimerke- og postutstilling, «Indipex», som ble arrangert av det indiske postverk i New Delhi i oktober—november 1954 i anledning av 100 års jubileet for utgivelsen av Indias første frimerke. Det ble stilt ut en komplett samling norske frimerker og andre filatelistiske objekter samt verdens første frankeringsmaskin, Uchermanns frankeringsmaskin fra 1903. Dessuten ble det stilt ut moderne frankeringsmaskin og poststemplingsmaskin med tilbehør av Krag Maskinfabrikk A/S' fabrikat.

I forbindelse med det norske postverks 100 års frimerkejubileum 1. januar 1955 har museet hatt en rekke oppgaver av forberedende art. Det er bl. a. tatt opp en film «Frimerket jubilerer», Postverkets første spillefilm, etter manuskript av postekspeditør Bjørn Storberget, Asker. Produsent: Sixten Andersen, Oslo. Filmen vil bli kjørt som forfilm på en rekke kinoer i landet fra 3. januar 1955.

I årets løp er museets samling av postale helsaker (brevkort, kortbrev m. v.) fra alle land ordnet og montert på innstikkplansjer.

Postmusets styre har hatt én sammenkomst i 1954. Styrets medlem, ingeniør B. Engesgaar ble i 1954 tildelt H. M. Kongens fortjenstmedalje i gull for fortjenstfullt arbeid.

Postmuseets fond var pr. 31. desember 1954 på kr. 24 400.80.

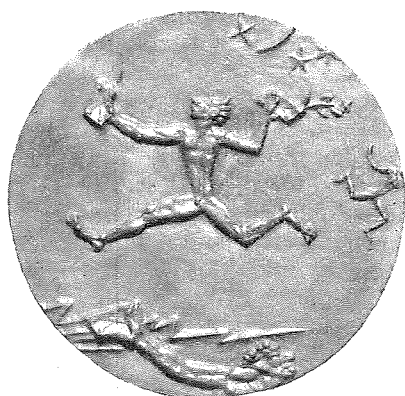
Tommelstad.

Redaksjonens adresse:

Postboks 46 — Høvik,
eller

Postboks 875 — Oslo.

MILLESMEDALJ TILL „STOCKHOLMIA 55“.

Till den filatelistiska världsutställningen «Stockholmia 55», som i anledning av det första svenska frimärkets 100-årsminne arrangeras av Generalpoststyrelsen i samarbete med Sveriges Filatelistförening under tiden 1—10 juli 1955, har professor Carl Milles på uppdrag av utställningsbestyrelsen utformat en medalj, vilken skal slås i guld, förgylt silver, silver samt brons och tilldelas ägarna av de mest framstående utställda frimärkssamlingarna. Det torde vara första gången filatelin anlitar en världsberömd konstnär för ett sådant uppdrag, och medaljen skiljer sig också högst avsevärt från dem, som brukar utdelas på dylika utställningar.

Juryens ordförande, fil. dr. Georg Menzinsky, har i anslutning härtill gjort följande uttalande: «Vi har genom initiativet att få utställningsmedaljen utförd av professor Carl Milles velat betona det organiska sammanhang som består mellan filateli och konst, två kulturmanifestationer av avgjort internationell karaktär, lika omedelbart tillgängliga för människor i alla länder och samhällsklasser och utmärkt ägnade att även andligen undanröja de avstånd som ännu kan skilja jordens folk från varandra, men som de moderna trafikmedeln i praktiken gjort så gott som obefintliga. Med valet av Carl Milles genom rymden framstående människogestalt till Stockholmsutställningens symbol åskådliggörs på ett omedelbart och fängslande sätt den märklige kvalitethöjning som frimärkssamlandet genomgått under de senaste åren, samtidigt som dess nya möjligheter och tillgångar får ett värtaligt och slående uttryck.»

Få konstnärer hade varit bättre lämpade att åta sig ett sådant internationellt

präglad värv, den åttioårige nestorn för svensk bildhuggarkonst är ju amerikansk hedersmedborgare och numera mestadels bosatt i Rom, lika känd i Schweiz, England, Frankrike och Tyskland. I Sverige och USA finns snart ingen större stad som inte står med några monumentalverk av denne formernas poet, genom Milles insats som lärare har hans sätt att se och hans av djup människokärlek besjälade världsåskådning fått spridning i alla civiliserade länder. I Stockholmia-medaljen kommer detta till lika monumentalt uttryck i framsidans vinglöst bevingade budbärare som i fransidans lapidariskt korthuggna ideogram:

Livet
Tanken
Ordet
Bokstaven
Papper och penna
FRIMÄRKET
Tåg — båt — flyg
Mottagare
Svar
Intelligens.

Och lägg märke till hjärtat före ordet «Intelligens».

Ved forespörelser

til tidsskriftet må svar-
porto vedlegges.

FRIMERKEJUBILEET - POST FESTUM

Det er kanskje noe tidlig å snakke om de norske frimerkers 100 års jubileum post festum før festen — den store, som skal holdes i juni — er begynt. Men det må allikevel være tillatt for «filatelisten i gaten» å bruke NFT som forum for noen småbetraktninger omkring utsendelsen av 100-årsmerkene.

La oss begynne med Postverket kontra samlerne. Det er ufattelig for oss ganske alminnelige samlere i dette land at vårt postvesen, som år om annet tjener ikke så få tusener av kroner på oss og vår hobby, ikke hadde funnet det opportunt å vise oss en noe større oppmerksomhet ved en så sjelden anledning som våre frimerkers 100-årsjubileum. Postverkets foreløpige oppmerksomhet kontra samlerne innskrenket seg til utgivelsen av en «førstedagskonvolutt» (for øvrig meget smakfull og verdig) til kr. 1.00 pr. stk. samt oppsetting i hallen på Oslo hovedpostkontor en kasse «for håndstempling».

Aftenposten opplyser i dag at det var trykt et opplag på 30 000 av nevnte førstedagskonvolutt. Nettofortjenesten på denne affære er derfor betydelig, og det naturlige ville utvilsomt ha vært at Postverket i tilslutning til denne konvolutt også hadde instituert særstempling av konvoluttene med et pent og verdig minnestempel — noe i likhet med de mange fremragende minnestempler vårt naboland har beriket oss med. Men nei — også denne sjeldne anledning til å skape litt mer fest over en frimerkeemisjon lot vårt kjære postverk gå fra seg, — til stor skuffelse så vel for innen- som utenlandske samlere. Og dermed også sjansen til å tjene enda mer på filatelistene.

Jeg vet at det fra Postverkets side vil bli fremholdt at særstempling ikke lar seg gjøre grunnet personellmangel. Men hvorfor da «håndstempling» overhodet? Universitet og høyskoler er ennå ikke begynt sine semestre etter jul, en del av de studenter som hjalp Postverket i julestria, hadde sikkert for en relativ liten godtgjørelse tatt på seg den «særstempling» som skulle til ved denne anledning.

Og hvilken håndstempling . . . ! Jeg sitter med en del brev jeg var så lettsindig å putte i kassen for «håndstempling»; en kan knapt ane datoen i stempelet, stygge, grøtete stempler, rett og slett fælt.

Jeg gir den unge mann i en av ekspedisjonslukene som var så elskverdig å stemple en del brev for meg, min honnør for pen stempling, — men det var vel riktignok mot reglementet . . .

Med de inntekter Postverket har hatt på oss samlere i den siste måned ved såkalt «førstedagsstempling» av Telegrafmerkene og nå disse jubileumsmerkene, skulle samlerne ha vært vist litt mer interesse fra Postverkets side.

Fra norsk side hadde vårt tidsskrift utgitt en pen konvolutt, og firmaet Fri-Me-Co var på markedet med en usannsynlig smakløs FDC. Men Aftenposten opplyser at også «danske» firmaer som har spesialisert seg på å trykke førstedagskonvolutter i lakktrykk med mange og sterke farger, var ute på vårt hjemlige marked med sine konvolutter. Det må i den anledning være tillatt i vårt tidsskrift å spørre om hva danskene ville ha sagt dersom vi nordmenn gjorde noe lignende ved utgivelsen av danske merker? Etter min mening var det en utsøkt business-takt.

4. januar 1955.

Ghm.

Donator søkes.

Den store donator som jeg etterlyste i det foregående nummer av tidsskriftet, har dessverre ikke meldt seg, men der har meldt seg en liten —. Og han lover kr. 100.00 hvis 11 andre tegner seg for samme beløp. Mange bekker små gjør en stor å, og kanskje kan vi på denne måten få inn det nødvendige beløp kr. 1200.00, slik at vi kan offentliggjøre det store studiearbeid om nr. 53, plate VII. — Skriv til Redaktøren, Postboks 46, Høvik.

Har De abonnert på Håndboken?

Henvend Dem til tillitsmannen i klubben eller direkte til Norsk Filatelistforbund, Bergen.

nyheter

FRANKRIKE:

- Den 20. desember kom årets Røde Kors serie:
 12 + 3 frc. blå og rød — Maleri av Eugene Carriere: «Det syke barn».
 15 + 5 frc. brun og rød — Maleri av Jean-Baptiste Greuze: «Ung pike med duer».

MONACO:

Til ære for dr. Schweitzer er utgitt følgende merker:

- 2 frc. grå og gulgrønn — Landigsstedet ved Lambarene.
 5 » grå og grønn — Dr. Schweitzer.
 15 » grønn og rødbrun — Hospitalet i Lambarene.
 200 » grønn og blå — Parti fra elven Ogoue.

Ny luftpostserie:

- 100 frc. grå og blå.
 200 » gråsvart og blå.
 500 » gråblå og mørk grønn.
 1000 » svart, blå og grønn.

Minnemerke for Monte Carlo løpet:

- 100 frc. rød. Merket viser et bygning fra hver av de byer hvor starten finner sted: Glasgow, Palermo, Aten, Oslo, Munchen, Stockholm, Lisboa og Monte Carlo.

I serien «Ridder i rustning» er følgende nye verdier kommet:

- 5 frc. fiolett.
 6 » rød.
 8 » brun.
 15 » blå.
 30 » grønn.

NEDERLAND:

Den 15. desember utkom et spesielt frimerke i anledning av ratifikasjonen av «Statuut voor het Koninkrijk» i Riddersalen i Haag:

- 10 cent rød.

NORGE:

Den 10. desember utkom merkene i anledning av Telegrafverkets 100-årsjubileum:

- 20 øre svart og grønn.
 30 øre rød.
 55 øre mørk og lys blå.

Den 3. januar utkom merkene i anledning av det første norske frimerkes 100-årsjubileum:

- 20 øre grønn og gråblå.
 30 øre karmin og rød.
 55 øre lys og mørk blå.

POLEN:

Til minne om Kosciuszkos opprør i 1794 utkom den 30. november en serie på 3 merker i stort format:

- 40 gr. grå.
 60 gr. fiolett.
 1.40 zl. gråblå.

Den 22. desember utkom 4 merker i en dyreserie:

- 45 gr. grønn og grå — Bison.
 60 gr. grønn og brun — Elg.
 1.90 zl. blå og brun — Gemse.
 3.— zl. grønnblå og brun — Bever.

Disse merker foreligger både tagget og utagget.

SVEITS:

Det sveitsiske postverk melder at det den 15. februar utgir følgende propagandamerker:

- 5 c. brun, grå, gul, rød — Katedralen i Lausanne. Propagandamerke for den nasjonale frimerkeutstilling i Lausanne 15.—23. oktober.
- 10 c. grønn, gul, rød, lys brun — Hatt tilhørende nasjonaldrakten i Vevey. Propagandamerke for «Vinfesten» i Vevey 1.—14. august.
- 20 c. rød og grå. Alpehornblåser. Propaganda for gjeter- og draktfesten i Interlaken-Unspunnen 5.—7. september.
- 40 c. blå, rosa, sølvgrå, mørkgrå — Automobilratt. Propagandamerke for den 25de internasjonale automobilutstilling i Genève 10. til 20. mars.

Med samme motiv som 5 c. merket, men med verdiene 10 og 20 c., utgis også en blokk — pålydende 30 c., salgspris frc. 2.—. Tillegget tilfaller den nasjonale frimerkeutstilling i Lausanne. Merkene er utagget.

TSJEKKOSLOVAKIA:

Den 25. november utkom følgende merker:

- 30 h. blå — Jan Neruda.
- 60 h. rød — Janko Jesensky.
- 1.60 kc. brunfiolett — Wolker Jiri.

Den 10. desember kom de første tre verdier i en ny serie med partier fra tsjekkiske byer:

- 30 h. brungrå — Telc.
- 60 h. brungrå — Levoca.
- 3.— kc. gulblå — Ceske Budejovice.

I en ny portomerkeserie er utkommet:

- 30 h. grønn.
- 95 h. grønn.
- 1.— kc. fiolett.
- 1.50 kc. »
- 2.— kc. »
- 3.— kc. »

I anledning av president Antonin Zapotockys 70-årsdag utkom den 19. desember to merker:

- 30 h. brun — Portrett av Zapotocky.
- 60 h. blå —»—

UNGARN:

En serie «Berømte ungarere» er utkommet:

- 8 f. brunfiolett på gul — Apacai Csere Janos 1625—89.
- 10 f. brunkarmin på rosa — Korosi Csoma Sandor 1784—1842.
- 12 f. svart på blekblå — Jedlyk Anyos 1800—1895.
- 20 f. brun på gul — Semmelweis Ignac 1818—1865.
- 30 f. blåfiolett på rosa — Irinyi Janos 1819—1865.

40 f. grønn på gul — Koranayi Frigyes 1828—1913.

50 f. brunlilla på grønn — Vambery Armin 1832—1913.

60 f. blågrønn på rosa — Than Karoly 1834—1904.

1.— fo. gråoliven — Hermann Otto 1835—1914.

1.70 fo. brunrød på gul — Puskas Tivadar 1844—1893.

2.— fo. grønnblå — Hogyes Endre 1847—1921.

ØSTERRIKE:

Den 15. desember utkom et merke til minne om Statstrykkeriets 250 års og Wiener Zeitungs 150 års jubileum:

1.— sh. rød og mørk brun.

For juleposten utkom et spesielt merke med det samme motiv som ble benyttet i 1933 — Barn ved juletreet:

1.— sh. mørk blå.

Send meg 50 stk. forskjellige norske frimerker av stort format, ikke tjenestemerker, og jeg sender Dem samme kvalitet og verdi fra England, Frankrike og Øst-Europa.

Folke Janson — P. Bagge g. 2 B, Trollhättan, Sverige.

Norske frimerker kjøpes. Send meg tilbud om hva De har — og antall. Skriv:

Tom Kallevig, Madserud allé 33, Oslo.

BYTTE. Gir samtlige norske skillingsmerker. Tar billigere Norge og Sverige. Min første-sending mot Deres ref. Skriv omg. Deres forslag. — *Harald A. Andersson, Södermalm-gatan 12, Västervik, Sverige.*

Søker skandinaviske, især norske, bedre merker i bytte mot hele verden, eller kjøpes.

R. de Roy, Boks 69, Strand, Bærum.

Gode utvalg, spes. U.S.A. og eng. kol., til klubber og samlere mot ref. Norge 1854—1955 etter mankoliste.

O.r.sakf. H. Muur, Vict. Terr. 3, Oslo.

THE HOLY LAND PHILATELIST

*filatelistisk tidsskrift i verdensklasse
fra Israel.*

Helårsabonnement kr. 20.00.
Annonsemottagelse.

LARS LITZMAN - Borås 6 - Sverige.

UTGAVEN 1872-75 – SKILLING-POSTHORN

INNLEDNING

Av F. Walter-Johannesen.

Forarbeid til Håndboken.

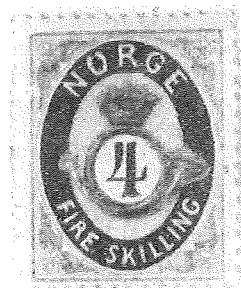
Den 3. mai 1871 ble det ved lov om postvesenet bestemt at portoen for enkeltvektig brev innenlands skulle nedsettes og ble fastsatt til 3 skilling mot tidligere 4 skilling. Dette til tross for at departementet hadde funnet det helt utilrådelig å foreta noen nedsettelse.

Vedtaket av 3. mai 1871 kom til å skape et behov for et stort antall 3-skillingsmerker, og man regnet med et forbruk av ca. 3 millioner merker pr. år. Av den grunn bestemte man seg for å nytte en helt ny frimerketype — «Posthorntypen». Denne typen har med mindre endringer i tegningen og inskripsjonen (fra skilling til øre, oppgraveringer av stempelet, nye trykkmetoder osv.) vært bibeholdt helt opp til våre dager. «Posthorntypen» har således hatt en levetid som neppe har sidestykke i frimerkenes historie.

De nye frimerker ble allerede anmeldt ved et sirkulære av 16. desember 1871:

skillingsmerker satt i sirkulasjon og anmeldt. Således 4-skillingsmerket ved sirkulære av 28. september 1872:

«Herved meddeles, at der er udferdiget og hos Postkassereren at erholde nye Postfrimærker til en Værdi af 4 Skilling pr. Stykke. De nye Mærker ere af blaaviolet Farve, medens de forøvrigt paa den forskjellige Værdiangivelse nær ere overensstemmende med de senest udfærdigede 3 Skillings Fri-mærker.»

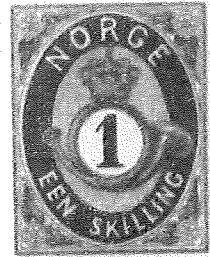
Likelydende sirkulærer: av 25. oktober 1872 melder 2-skillings-, av 21. mai 1873 1-skillings- og av 26. september 1873 7-skillingsmerket.

«Eftersom de nuhavende Tre- og Fireskillings Frimærker blive opbrugte, vil der bli sat i Cirkulation: Treskillingsmærker af rød Farve. I hvert Mærke findes et større Tretal, omgivet af et Posthorn, hvorover en Krone. Derhos bærer hvert Mærke Inscriptionen: «NORGE» og «Tre Skilling».

Fireskillingsmærker af violet Farve, forøvrigt ganske som Treskillingsmærkerne, kun at der i Mærkerne staar «4» og «Fire Skilling» istedetfor «3» og «Tre Skilling». Papiret, hvorpaa Frimærkerne ere trykte, har Vandmærke Posthorn.»

Etter hvert som beholdningene av de eldre merker ble oppbrukte, ble de nye

Den nye verdi — 7 skilling — var vesentlig beregnet på den utenlandske korrespondanse (til Tyskland var f. eks. portoen for et enkelt brev 7 skilling).

Kort tid etter melder ennvidere et sirkulære av 31. oktober 1873:

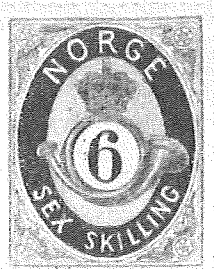
«Da Beholdningen af 8 Skillings Post-Frimærker er opbrugt, kunne saadanne ikke for Fremtiden erholdes hos Postkassereren.»

6-skillingsmerkene ble så som ny verdi anmeldt ved sirkulære av 30. juni 1875.

6 skilling var en verdi som ble innført i henhold til kongelig resolusjon av 5. mai 1875, hvorved det ble bestemt at «den internationale Porto i Henhold til den i Bern under 9. Oktober 1874 afsluttede Postkonvention bliver for Norges Vedkommende at fastsætte til 6 Skilling pr. forudbetalt Enkeltbrev.»

«Herved meddeles, at der er udfærdiget og med det Første vil være at erholde hos Postkassereren nye Postfrimærker til en Værdi af 6 Skilling pr. Stykke. De nye Mærker ere af lysebrun Farve, medens de forøvrigt paa den forskjellige Værdiangivelse nær ere overensstemmende med de senest udfærdigede Frimærker.»

Av portosatser var der selvfølgelig mange forskjellige til forsendelser av brev, trykksaker, pakker o. l.:

- 1 skilling var porto for enkeltvektige forsendelser av trykksaker etc. under korbånd.
- 2 skilling for lokalbrev (bypost).
- 3 skilling for alminnelige innenlandske brev.
- 4 skilling rekommandasjonsgebyr samt porto for enkeltvektig brev til Sverige og Danmark.
- 6 skilling porto for brev til utlandet for øvrig.
- 14 skilling (2 × 7) porto for visse slags pakker.

Tegningen til disse frimerker i posthorntypen ble utført av arkitekt v. Hanno for et honorar av 15 spd. Motivet er et posthorn med krone, omgitt av et ovalbånd med teksten NORGE øverst og verditeksten underst. I hvert hjørne er anbrakt et vinget hjul.

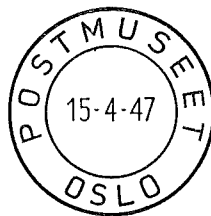
Tegningen ble etter en del endringer i detaljene vedtatt av Departementet. Typen er meget tiltalende, inskripsjon og verdiangivelse heldig plasert, så merkene blir klare og tydelige, hvilket vel ikke hadde vært tilfelle med de foregående utgaver.

Det er vel neppe tvilsomt at dette utkast er tegnet av v. Hanno, da to forskjellige kunstnere vel ikke ville ha kunnet utføre to så like idéutkast som dette og det offisielle merkebilde. Riktignok finnes der mange små forskjelligheter i tegningen, men i det store og hele er idéen identisk med posthorntypen som utgave. At utkastet er av et 3-skillingsmerke er forsåvidt rimelig, da denne verdi ved sin innførelse ga støtet til utgivelsen av en ny frimerketype.

Dette «idéutkast», kanskje den opprinnelige *ukorrigerte* originaltegning til posthorntypen, kom i sin tid fra fotokjemigraf C. Werner, som ca. 1884 drev litografisk og fotokjemigrafisk forretning i Kristiania. Hvordan tegningen er kommet i Werners besittelse vites ikke, men den finnes nå i Postmuseet.

Sammenlikner man idéutkastet med et alminnelig 3-skillingsmerke, vil man finne følgende mest framtreddende forskjelligheter.

1. Inskripsjonen latinsk (antikva) — i utgaven stenskrift.
2. Jernbane-emblemet i hjørnene 8 eker i hjulet — i utgaven 6.

Besøk

Postmuseet

Apningstider:

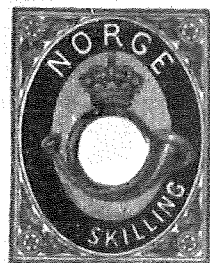
Søndag kl. 12—15

Tirsdag > 10—15

Torsdag > 10—15

Fredag > 10—15

3. Kronens utstyr: Små kors ved foten av bøylen — i utgaven «musling-skall». De perlebelagte bøyler avvikende form, samt perlenes utpregede tegning.
4. Verdiangivelsen i det mørke «skriftbånd: POSTFRIM 3 SK. — en vesentlig forskjell i utgaven, byttet med Tre Skilling.
5. Jernbane-emblemenes vinger spinkle og uanselige — i utgaven klarere.

Trykningen av frimerkene ble ved kontrakt av 10. juli 1871 overdratt fotograf Petersen, som hadde trykt frimerkene i årene 1867—68, og den opprinnelige bestilling lød på 16 millioner av 3-skilling og 2 millioner av 4-skilling og dessuten frimerkekonvolutter og korrespondanse-kort: 500 000 korrespondansekort 3-skilling og 500 000 frimerkekonvolutter, — 100 000 korrespondansekort 2-skilling og 100 000 frimerkekonvolutter.

I kontrakten med fotograf Petersen om trykningen heter det: «Frimærkerne skal leveres i Halvark à 100 Stykker, perforerede og gummierede. For de til Trykningen av Tre- og Fireskillingsmærkerne anskaffendes Stempler betaler Postvæsenet 200 Species eller 100 Spd. for hver Værdi. For Trykning, Perforering og Gummiering af Frimærkerne betales 20 — Tyve — Skilling for hvert Tusinde.»

Allerede dagen etter at kontrakten var undertegnet, anmodet Petersen om forskudd til dekning av reiseutgifter i forbindelse med anskaffelsen av de nødvendige stempler etc. Med kongelig anbefaling reiste han kort tid etter til København for der å sette seg inn i fremgangsmåten med frimerketilvirkningen og til de maskiner som ble benyttet der.

I København har han så truffet Philip Batz, som var gravør for det danske postvesen og som da leverte originalstempelet til denne utgave. Philip Batz leverte sannsynligvis også inskuddstyper og de nødvendige trykkstempler etter avtale med Petersen.

Dette stålstempel var fremstillet uten verdiangivelse, idet de enkelte tall som betegnet verdiene og er anbrakt midt i posthornet, var løse og kunne festes i stempelet. Likeledes var der en glatt flate foran SKILLING i ovalbåndet hvor verdianskripsjonen finnes (fig. ?).

Trykkstemplene ble fremstillet i elektrotypi og fremgangsmåten var at f. eks.

det med 1 betegnede midtstykke ble festet i stålstempelet, hvorefter det over dette stempel ble preget en kontramatrise i bly. I denne matrisen ble så på galvanisk vis felt et kobberbelegg (en kobberklisjé).

Etter 12 slike fellinger hadde en altså 12 kobberklisjéer (2nen originaler), og i hver av disse ble inngravert verdiangivelsen i bokstaver på den glatte flate foran SKILLING (f. eks. EEN). Ved å gravere verdiangivelsen inn i hver av disse stemplene, oppsto imidlertid 12 forskjellige graveringsstyper, idet en gravør umulig kunne lage disse ordene helt like. De 12 kobberklisjéene som nå var forsynt med verditall i midten og verdiangivelse i ovalbåndet, ble så loddet sammen til en 12-blokk. Denne blokken dannet «moderklisjé» for de fellinger som var nødvendig for å lage stempler til en trykkplate på 100 merker. Når det ved siden av dette antall trengtes ca. 20 reservestempler, måtte det gjøres 10 fellinger over 12-blokken.

Etter denne mangfoldiggjørelse ble stemplene i fellingen skåret fra hverandre og påstøpt fot. De 12 graveringsstyper ble således i et antall av opp til 10 av hver fordelt helt vilkårlig i trykkplaten. Antallet av graveringsstyper var imidlertid ikke ens for alle verdier. Mens 1, 2, 3 og 4 skilling hadde moderklisjéer bestående av 12 «2nen originaler», hadde 6 skilling 15 slike, og 7 skilling hadde først 10 typer, men ved en senere reparasjon av trykkplaten ble det laget en ny moderklisjé på 12 «2nen originaler», hvorved framkom 12 nye graveringsstyper, slik at 7 skilling i alt kan oppvise hele 22 typer.

Typene er til dels vanskelige å bestemme, så man må venne seg til å se forskjellen i de enkelte bokstavformene, bokstavenes innbyrdes avstand, størrelse, stilling og helling. Likedan ordet og bokstavenes posisjon i forhold til vingene i merkets nederste venstre hjørne.

Oberstløytnant og sjef for Den Geografiske Oppmåling, Broch, fungerte som departementets konsulent ved avfattelsen av alle kontrakter i forbindelse med frimerketilvirkningen og foranlediget også etter oppdrag anbud på papirleveransen. Hva papiret angikk var det meningen at hvert enkelt merke skulle forsynes med et vannmerke, og opprinnelig hadde man bestemt seg for løven — det var ennå i behold stålstempelet hertil fra den første utgave — men i skrivelse av 22. mai 1871 til oberstløytnant Broch foreslo ekspedisjonssjefen posthorn.

Papiret ble levert fra Bentse Brug, og kontrakt herom opprettet og datert den 30 juni 1871 om levering av: «370 Ris à 500 Blade. Hvert Blad skal have en Bredde af $8\frac{5}{12}$ Tommer og en Høide af $10\frac{5}{6}$ Tomme. Papiret skal være af ren, hvid Farve og hvert Blad skal være forsynet med mindst 100 Vandmærker (Posthorn) saaledes afpassede, at der i Regelen kommer et Vandmærke paa hvert Postmærke. Herfor betales 100 Skilling pr. Ris, ligesom Departementet betaler Valsen til Vandmærkerne.»

Papiret i den første trykning var for en stor del tynt og dårlig limet. Fargen og gummien slo lett igjennom så merkene til dels ble transparent (merkebildet var synlig fra baksiden av merket). Dette første papir var svakt blåligtonet. Senere papirleveranser var tykkere, opptil 1/10 mm, og var hvitt. De siste leveringer hadde til dels gullig papir.

Allerede den 23. oktober 1871 innsendes regning for trykkstemplene til 3- og 4-skillingsmerkene. Den 24. s. mnd. forelå prøvetrykk av disse verdier. Selve trykningen, som var vanlig boktrykk, ble noe forsinket, ikke bare på grunn av den sene papirleveranse, men også fordi det først leverte papir var dårlig, så Petersen først 19. desember 1871 kunne avlevere den første porsjon — 1 350 000 3-skillingsmerker. Disse var som tidligere nevnt anmeldt ved sirkulære av 16. desember 1871.

Leveransen fortsettes i begynnelsen av 1872 — og med stadige klager fra Petersens side over kvaliteten av det leverte papir. Under 5. februar 1872 sees departementet å ha tilskrevet Bentse Brug: «Fabrikanten af Postfrimærker har nægtet at modtage til Benyttelse det af Bentse Brug senest leverede Papir, idet han paa Grund af dets mørke Farve og dets Urenhed og Uensartethed anser det utjenligt

. . . . maa man anholde om Levering af contractsmæssigt Papir inden denne Uges Udgang, idet Departementet ellers, da den fortsatte Trykning af Frimærker ikke kan udsættes, vil se sig nødsaget til at gribe til den Udvei at indkjøbe og afbenytte almindeligt Postpapir til derpaa at trykke Frimærker.»

I begynnelsen av 1872 var beholdningen av eldre 2-skillingsmerker minket, og i skrivelse av 25. mars sees departementet å ha bestilt hos Petersen 1 million av denne verdi. Imidlertid må det på et tidligere tidspunkt ha vært truffet avtale med Petersen herom, da hans regning for ett sett trykkstempler til 2-skilling var innsendt den 1. og anvist til utbetaling den 6. mars samme år.

I skrivelse av 30. oktober 1872 til Petersen ble det ytterligere sendt bestilling på: 2 millioner frimerker à 1 skilling, 2 millioner à 2 skilling, 4 millioner à 3 skilling og 2 millioner à 7 skilling, samt at departementet betaler 100 spd. for stempler til 1-skillingsfrimerker og 100 spd. for stempler til 7-skillingsfrimerker, og det heter videre: «De vil altsaa i det hele komme til at levere følgende Kvantum af Frimærker: 2 Millioner à 1 Skilling, 3 Millioner à 2 Skilling, 20 Millioner à 3 Skilling, 2 Millioner à 4 Skilling og 2 Millioner à 7 Skilling. Frimærkerne bliver at levere paa de i Deres ovennævnte Kontrakt (5: 10. Juli 1871) med Dep.tet bestemte Vilkaar.»

I forbindelse med avsendelsen av denne skrivelsen, som var sendt «i Henhold til underhaanden truffen Aftale», er det foretatt en opptelling av frimerkebeholdningene henimot slutten av oktober 1872, og her opplyses det at der av 4 skill. nye fantes 2 millioner, av 3 skill. nye 16 millioner og av 2 skill. 900 000 gamle og 1 million nye.

Trykningen ble fortsatt (regning for trykkstemplene til 1-skillings- og 7-skillingsmerkene var innsendt allerede 5. oktober) og ble avsluttet først i 1873, idet de sist bestilte 7-skillingsfrimerker ble levert i juli—august.

I 1875 viste det seg at det var nødvendig å komplettere beholdningene, og ved ny kontrakt av 30. januar 1875 overtok Petersen levering av 2,5 mill. à 1 skilling, 10 mill. à 3 skilling, 1,5 mill. à 4 skilling og endelig 2 mill. à 6 skilling.

Denne gangen var trykningsomkostningene satt opp til 30 skilling pr. 1000, i

hvilken forbindelse departementet rådspurte sin konsulent — oberstløytnant Broch — som den 15. januar 1875 uttalte at han ikke finner at 30 skilling er for meget under de nåværende høye arbeidspriser når der skal gjøres regning med en rimelig fortjeneste. «Jeg tror, at 30 Skilling nu omtrent svarer til 20 Skilling forrige Gang, der trykkedes Frimærker. Omkostningerne ved Gjennemhulning og Gummiering ville nu ganske vidst blive 50 % større end forrige Gang, og Trykningsomkostningerne endog mere end 50 % større.»

Papirleveransen ble også denne gang overtatt av Bentse Brug — nå mot 1 spd. pr. ris.

Av en innberetning kan opplagsstørrelsen for de enkelte verdier (gode frimerker) sees å utgjøre:

Av 1 skilling:	
trykt fra nov. 72 til aug. 73	2 183 800
Av 2 skilling:	
trykt fra april 72 til aug. 73	3 906 100
Av 3 skilling:	
trykt fra des. 71 til mars 73	19 997 400
Av 4 skilling:	
trykt fra des. 71 til aug. 73	1 971 000
Av 7 skilling:	
trykt fra juli til august 73	2 006 800

De under kontrakten av 30. januar 1875 bestilte merker ble avlevert i følgende orden:

1 skilling	
levert 8. juni 1875	2 500 000
4 skilling	
levert 12. juli 1875	1 500 000
6 skilling	
levert 3.—20. juli 1875	2 000 000
3 skilling	
levert 20. november 1875	
til 12. januar 1876	10 000 000

Etter disse oppgaver skulle der da ha vært levert av Petersen:

1 skilling	4 683 500
2 skilling	3 906 100
3 skilling	29 997 400
4 skilling	3 471 000
6 skilling	2 000 000
7 skilling	2 006 800

I henhold til statistiske oppgaver over de norske frimerker i tidsrommet 1854—1904, hentet fra Stortingsforhandlingene og som må betraktes som pålitelige, er

der oppgitt følgende tall for skillingsmerkene (Nordisk F. T. 3/1905 s. 46):

1 skilling	4,5 mill.
2 skilling	3,0 »
3 skilling	30,0 »
4 skilling	3,5 »
6 skilling	2,0 »
7 skilling	2,0 »

Merkestørrelsen er 17 × 21 mm. Den kan variere noe, og dette skyldes forskjell i det anvendte papir som der gjentagne ganger var klaget over.

Prøvetrykk. De første prøvetrykk var ferdig allerede i oktober 1871, og departementets konsulent, oberstløytnant Broch, uttalte: «De forekommer mig meget smukke.»

De var trykt på litograferte kartonger av størrelse 210 × 142 mm, 2 merker på hver kartong i verdiene 1, 2, 3 og 4 skilling (1 sett = × 25). Det antas at bare 3 hele sett av disse prøvetrykkene finnes på samlerhender, de øvrige eies av Postverket. Dog ble en del dobbeltkartonger utlevert og senere delt opp i enkeltkartonger, — antagelig 6 à 7 sett (1 sett = × 10).

Der finnes dessuten 2 enkle prøvetrykk av 4 skilling (avtrykk av originalstempelet — eies av Postverket).

I. 4 skill., svart på tynt papir.

II. 4 skill., brunoransj på kartong.

Arkene var på 100 merker (10 × 10). Avstanden mellom merkene svinger mellom 2⅓ og 2¾ mm, men er som regel 2½ mm.

Vannmerket skulle som tidligere nevnt være et posthorn og anbrakt slik at det skulle treffe et vannmerke på hvert frimerke. Det finnes i 4 liggende stillinger: rettstående eller omvendt, med posthornets munning til høyre eller til venstre.

Det kan også finnes i stående stillinger (i 2 skill. og 3 skill.), men er sjeldent.

Vannmerket er ofte utydelig, hvilket sannsynligvis skyldes at papirmassen har vært for våt da den passerte valsen. Papiret ble forsynt med vannmerke ved hjelp av en såkalt «dandy-roll» eller «egotør».

Farger. Mens 3-skillingsmerkene i de tidligere utgaver var trykt i lilla farge, valgte man nå rød, idet det var framkom-

met klage over at 1- og 3-skillingsmerkene lett kunne forveksles, særlig ved «Ildlys».

I alle verdier finnes flere distinkte nyanser.

I 1 skill. kom først den lys blågrønne med fint, klart trykk. Senere (fremdeles første trykning) den mørk blågrønne som varierer henimot den først benyttede. Fargene i 2nen trykning er mattere og kan betegnes som gulgrønn, varierer meget fra lys gulgrønn til mørk grønn med til dels meget uklart trykk.

Til 2 skill. ble først nyttet en fargeprøve — *prøyssisk blå* til prøvetrykkene og noen få ark av 2 skill. merker. Etterfølgende farge er kalt *ultramarin* til *blå*. I denne fargegruppen finnes både tidlige og sene farger. Den tidligste er *ren gråblå* med forholdsvis klart trykk. En senere trykning viser *ultramarin* som i lyse nyanser nærmer seg blå. Denne etterfølges av gråblå — en *mørk gråblå* farge. Etter hva J. Jellestad nevner skulle fargene kronologisk bli:

Tidligste trykning:

- a) Prøyssisk blå.
- b) Mørk gråblå med gul gummi.
- c) Dydblå.

Senere trykning:

- a) Ultramarin til blå.
- b) Gråblå med hvit gummi.

Angående fargene i 3 skill., synes disse å kunne oppgis til:

1ste trykning:

- a) Karmin på blålig, tynt papir.
- b) Karmin på hvitt, tykkere papir.
- c) Mattrosa på gullig papir.

2nen trykning:

- a) Brunlig karmin på hvitt, porøst papir.
- b) Karmin til rosa på hvitt, gullig papir.

For 4 skill.s vedkommende:

1ste trykning:

- a) Matt brunfiolett — blålig, tynt papir.
- b) Mørk fiolett — blålig, tynt papir.

2nen trykning:

- c 1) Fiolett på tykt, gullig papir.
- c) Fiolett på hvitt papir.
- d) Blek fiolett på hvitt papir.

I 6 skill. varierer fargen fra oransj-brun til gulbrun.

For 7 skill.s vedkommende varierer fargen fra lys brun til brun. Merker som har hatt *brungul* gummi, har fått gullig papir.

Fargeavtrykk, «Abklatsch», forekommer på baksiden av enkelte merker og stammer fra det underliggende ark, hvor fargen ikke har vært tørr nok og har smittet av. Er kjent på 3 skill. og 7 skill.

Gummieringen var som regel tynn hvit, men der kan også finnes merker med tykk, gul gummi, f. eks. i 7 skill. pl. II.

Taggingen er $14\frac{1}{2} : 13\frac{1}{2}$. Uregelmessigheter forekommer en sjelden gang — enten i den form at der opptrer dobbelttagging, eller diamanttagging, feiltagging, brede tagger og utaggede merker. Både 4 og 7 skilling kjennes utagget som makulatur.

Utsendelsen fra Postverket. Som det framgår av sirkulæret av 16. desember 1871 skulle de nye merker først tas i bruk «eftersom de nuhavendes Tre- og Fireskillings Frimærker blive opbrugte» — en forholdsregel som også ble fulgt for de øvrige verdiers vedkommende — og man har derfor ingen helt pålitelige opplysninger om når de enkelte verdier av de nye merker ble satt i sirkulasjon. (Nordisk F. T. 12/1940 s. 206. Norsk F. T. 12/1944 s. 234.)

For 7-skillingsmerkets vedkommende kan det av frimerkekassererens bøker sees at det ble utlevert til Kristiania postkontor allerede 29. september 1873. Det samme postkontor fikk 6-skillingsmerket utlevert 2. juli 1875.

Ved den 4de nordiske filatelistkongress i Stockholm 1899 meddelte dr. W. Hiorth i sitt foredrag «Vesentlige statistiske opplysninger vedkommende de norske skillingsmerker» en del oppgaver over de tidligst kjente avstemplinger, oppgaver som siden er korrigert, og datoene etter de siste opplysninger skulle være følgende:

1 skilling		11/6	1873
2 skilling		14/11	1872
3 skilling		9/1	1872
4 skilling		30/9	1872
6 skilling		2/7	1875
7 skilling		10/10	1873

(Forts.)

Møtereferater fra FORBUNDSKLUBBENE

D'herrer Sekretærer bes sørge for å sende inn referatutdrag *omgående*. Referatutdragene må være *kortfattede*, og skal være redaksjonen i hende senest 5. i hver mnd. Sterkt forsinkede referater kan ikke påregnes inntatt.

ARBEIDERNE FILATELISTKLUBB

Møte nr. 430 — 2. november 1954. Formannen åpnet møtet og ønsket medlemmene og foredragsholderen, Finn O. Arnesen, velkommen. Dagsorden og protokoll ble enstemmig godtatt. Formannen anmeldte meddelelsesblad fra Troms Filatelistklubb og reklamehefter for Norwex. Som nytt medlem i klubben ble opptatt Trygve Ranum. Formannen opplyste at han hadde mottatt som gave av forrige møtes svenske gjest, hr. Andersson, et 5 kr.s V-merke. Formannen takket herr Finn O. Arnesen for gave til klubben: 3 Legion- og 3 Universitetsmerker. Under Eventuelt utspant seg en del disj.

— Herr Finn O. Arnesen fikk så ordet til et interessant foredrag om samler kontra ikke-samler, nybegynnere, om falske, eldre svenske merker m. v. Herr Arnesen høstet hjertelig bifall av medlemmene for sitt foredrag. — Til stede på møtet var 21 medlemmer.

Møte nr. 432 — 7. desember 1954. Viseformannen åpnet møtet, og dagsorden og protokoll ble enstemmig godkjent. Viseformannen ga ordet til G. A. Karlsen, som redegjorde for arrangementet vedrørende det påtenkte «julebord». Viseformannen ga så en orientering vedrørende den planlagte konkurranse i oppsetting og teksting av et visst antall frimerker på albumblad og med derav følgende bedømmelse og premiering ved julebordet. Under Eventuelt framviste G. A. Karlsen en kuriositet, 1/2 frimerke, mottatt av G. Holmqvist, videre meddelte han at klubben hadde fått en helsak av herr Langby. Viseformannen gjorde oppmerksom på en feilplasing av solkorsmerkene i Norgeskatalogen 1955. — Til stede var 16 medlemmer.

Møte nr. 433 — 21. desember 1954. Formannen åpnet møtet, og dagsordenen ble vedtatt. Referertes skrivelse fra Fri-Me-Ko med tilbud på førstedagskonvolutter og medsendt prøvekonvolutt til 100-årsjubileet. G. A. Karlsen meddelte at Norsk Filatelistforbund for anledningen ville utgi en spesiell førstedagskonvolutt som medlemmene kunne få kjøpt hos ham, dessuten ville Postverket også gi ut en spesialkonvolutt som Karlsen ville anbefale, da inntekten herav ville gå til Postmuseet. Formannen refererte skrivelse og medfølgende spesialkonvolutt fra Telegraf-jubileet til Arbeiderne Filatelistklubb. — Etter møtet samledes medlemmene om julebordet, og under viseformannens ledelse ble resultatet av bedømmelsen kunngjort, og premievinnere i konkurransen om oppsetting og teksting av frimerker ble A. Samuelsen, Hoffmann og H. Løken. — Til stede var 16 medlemmer.

F. K. Rind, sekretær.

DRAMMENS FILATELIST KLUBB

holdt medlemsmøte nr. 279 sammen med Junioravdelingen i Storsalen i Central Hotell 13. desember 1954, under ledelse av formannen, ingeniør Sverdrup, som ønsket de frammøtte velkommen til kveldens møte. Vår gjest, hr. C. Nilsen fra Tønsberg, ble ønsket spesielt velkommen.

Referat fra foregående møte ble opplest og vedtatt. Innkommet post ble referert, og ordet ble så gitt til Junioravdelingens formann, Rolf Horn, som takket for innbydelsen til fellesmøtet. Han refererte først siste møte i Junioravdelingen. Deretter ble juniorenes klubb sang sunget. Han introduserte så en annen junior, Birger Dahl, som holdt foredrag om Japan og dets frimerker. Foredraget var godt underbygd, og vi fikk et godt innblikk i populariteten de japanske frimerker nyter blant juniorene.

Så fulgte en tippekonskurranse, 3 juniorer mot 3 seniorer, som senioren vant med 22 mot juniorenes 19 poeng.

En sketsj var neste post. Den het «I postvognen», og den ga oss et lite innblikk i hvordan frimerkene på brevene kan forsvinne.

«Pro Filatelia», Junioravdelingens organ, var også til stede, og frk. Larsen ga oss noen utdrag fra denne.

Junioravdelingens vandrepokal ble så overrakt til Birger Dahl, fjorårets vinner, som seiret i konkurransen med 3 poeng foran Rolf Horn.

Formannen i Junioravdelingen, Rolf Horn, avsluttet juniorenes del av møtet og takket «gamlekara» for at de fikk lov å komme, og han uttrykte håpet om at senioren hadde hatt et visst utbytte av møtet.

Seniorformannen, ingeniør Sverdrup, overtok nå og rettet noen valgte ord til juniorene med håp om godt arbeid også i kommende år.

Vi fikk så Breda Sørensens foredrag til juniorene, om de første junioravdelinger. Det var en historie om Junioravdelingen opp gjennom årene, med vekslende medlemstall, framgang og motgang. Junioravdelingen har nå ca. 20 medlemmer, og Breda Sørensen ønsket avdelingen fortsatt framgang.

Formannen hevet så møtet, hvor 19 seniorer og 6 juniorer deltok. 1 gjest var til stede.

Etterpå fortsatte vi med utlodning, frimerkebytte og kameratslig samvær.

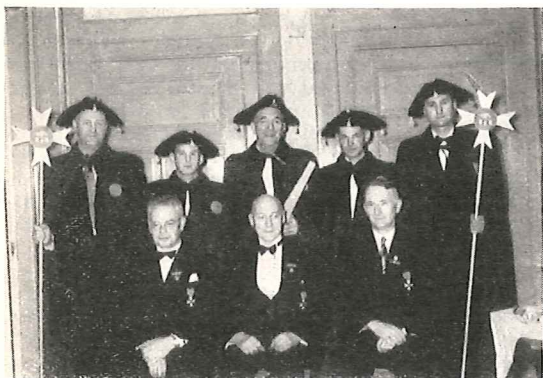
O. H. F.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB

Årsfest og medlemsmøte nr. 380 ble holdt i Handelens Hus tirsdag den 19. oktober 1954 kl. 19. 23 medlemmer, hvorav de fleste med damer, hadde tegnet seg til festen.

Før man gikk til bords ble det servert en cocktail, og kl. 20 ble så middagen, som besto av fårestek og iskake, servert. Festkomiteens formann, Ingolf Nilssen, ønsket velkommen til festen og håpet at alle ville hygge seg. — Ved steken holdt formannen, Arne J. Hansen, talen for klubben. Den fylte nå 22 år og hadde vist seg som en livskraftig klubb. Der var i dag, nevnte han, ikke så liten uro innen norsk filateli. Det

gjaldt derfor å slutte opp om klubben og vise samhold, slik at den kunne stå sterk også i årene som kommer.

Ved desserten holdt Joh. D. Behrens talen for damene, og fru Behrens talte for herrene. Deretter takket M. Berg Thomassen for maten, og man gikk inn i salongen, hvor det ble servert kaker, kaffe og likør. — Festkomiteen gikk så i gang med et loddssalg til inntekt for festen, og salget gikk strykende.

Dermed var man kommet fram til festens hovedpost, utdelingen av klubbens orden, «Den gygne furu». Til tonene av en livlig fanfare kom ordenskollegiet i svarte kapper og gullkantede hatter i prosesjon inn i salongen. Stormesteren, Joh. D. Behrens, leste opp Dronning Filatelias første budskap og ga seremonimesteren befaling om å hente den første som skulle slås til ridder, nemlig Sigurd B. Johnsen. Knelende på en fløyelsbetrukket skammel og etter å ha avlagt løfte om alltid å være trofast mot filateliens sak, ble han av stormesteren slått til ridder og fikk ordenskorset festet på brystet. Han ble ført tilbake til sin plass, og de to neste som skulle dekoreres — M. Berg Thomassen og J. I. Hansen — gjennomgikk samme seremoni. Dermed var ordensutdelingen over, og de tre riddere ble hyllet av forsamlingen.

Der ble så servert forskjellige forfriskninger, hvorefter man gikk over til neste post: utdelingen av Dronning Filatelias Hosebåndorden. Den ble denne gang tildelt formannen, Arne J. Hansen, med 3 stjerner, og E. Wirsching og Odd Knudsen med 1 stjerne.

Til slutt var det anledning til en dans for de som ønsket det.

Ved 24-tiden brøt de fleste opp, og en vellykket fest var dermed slutt.

O. Jarl Hansen.

OSLO FILATELISTKLUBB

Møte nr. 163 ble holdt mandag den 4. oktober 1954 i Oslo Handelsstand under ledelse av formannen, Arnstein Berntsen. Til stede var 77 medlemmer og 6 gjester.

Formannen åpnet møtet og ønsket aftenens kårer, sekretær Bjørn Bøstrup fra SAS velkommen. — Referat fra foregående møte ble opplest og godkjent.

Et nytt medlem ble opptatt: nr. 687 forlags-

ekspeditor Olav Mathisen, Bentsebrugata 13 B, Oslo. Utmeldelse fra nr. 24 Erling Hiort, Oslo, samt adresseendringer for nr. 533 Aage Aagaard, Dugnadsvei 21/2, Stig, Øvre Disen, og nr. 661 Rafael Martinez Vargas, Prado 10, Madrik, ble referert.

Formannen minnet om den filatelistiske femkamp på neste møte.

Holtan kunne meddele vedr. «Norwex» at den første bulletin var ferdig og under utsendelse. Pakking og ekspedisjon måtte foregå om kvelden, og han ba medlemmene om hjelp til dette arbeide. Han refererte så en del avisclipp og smånytt fra utenlandsk filatelistisk presse samt la fram noen nyheter og en del bytteønsker.

Bjørn Bøstrup, formann i SAS Filatelistklubb, hadde kalt sitt kåseri «Løst og fast om luftpost», og de handlet om postgangen med DNL og SAS etter krigen. Han åpnet med litt statistikk utarbeidet av ICAO — International Civil Aviation Organisation — som viste hvilket omfang luftposten hadde fått etter krigen, og gikk så over til å omtale de forskjellige nye flyruter som først DNL og senere SAS hadde åpnet, med de spesielle poststempler som var benyttet på en del av åpningsturene. De foretatte prøveflyvninger for Polarruten som settes i gang regulært den 15. november, fikk spesiell omtale. Bøstrup illustrerte sitt kåseri med framvisning av sin samling av førstetursbrev med DNL og SAS. Sist i samlingen hadde han luftpostbrev fra andre oppsiktvekkende flyvninger foretatt av nordmenn — Amundsens flukt med N. 24 og N. 25 samt Thor Solbergs Atlanterhavsflyvning. Han sluttet med å be om hjelp til å få kartlagt norsk luftpost etter krigen ved registrering av objekter. — Kåseriet ble belønnet med velfortjent, kraftig bifall.

Formannen takket hjertelig for kåseriet, som ga en god oversikt over etterkrigstidens norske luftposthistorie, og ba Bøstrup skrive en artikkel for Tidsskriftet, da han syntes kåseriet fortjente å bli videre kjent. Formannen uttalte håp om hyggelig samarbeid mellom SAS Filatelistklubb og OFK.

Omar Eliassen som hadde vært i kontakt med Bøstrup ved flere anledninger, takket ham for utvist elskverdighet. Eliassen fortalte så litt om sine gleder og skuffelser med norsk luftpost.

Møtet ble hevet kl. 21.15.

Per Widerøe.

Møte nr. 1364 ble holdt mandag den 18. oktober 1954 i Oslo Handelsstand under ledelse av formannen, Arnstein Berntsen. Til stede var 90 medlemmer og 4 gjester. — Referat fra foregående møte ble opplest og godkjent.

Formannen omtalte den første bulletin for «Norwex».

Holtan la fram bytteønsker og leste opp meddelelse fra KLM om en førsteflyvning, og fra SAS om åpningsturen for Polarruten. Videre minnet han om høstkonkurransen 1954.

Den filatelistiske femkamp. Formannen redegjorde først litt herom, og Holtan overtok så. Det hadde vært skuffende at bare 13 medlemmer hadde sendt inn tilsammen 43 ark. — Til tellemekomite ble utnevnt Trøsvik og Francke. De innsendte ark ble så utlagt, og etter studering ble det holdt skriftlig avstemning, som ga følgende resultat:

1. pr., motto: Tekst overflødig, fru Langeborg.
2. pr., motto: Aged Beauty, H. Thrap-Meyer.
3. pr., motto: Lucky Bag, Wilhelm Melberg.

Trøstepremier fikk John Christensen, Holtan og Johannes Jensen. Etter å ha utdelt premiene takket Holtan Thrap-Meyer for initiativet og deltakerne for innsendelsen og tellekomiteen for godt utført arbeid.

Formannen takket Holtan, som hadde forestått det hele, for hans aldri sviktende initiativ, og så fulgte applausen.

Stensdal ba om ordet for å si litt om konkurransen, som han hadde funnet noe svevende. Han talte om frimerkemotivets utvikling fra å være et statssymbol fram til det moderne motivvalg som han i det store og hele var uenig i.

Formannen takket Stensdal for hans innlegg, som han betraktet som en sunn kritikk. Det utspant seg så en diskusjon om konkurransen, motivene på frimerker og til sist om avstemplingen, hvorved det framkom flere klager over Postverkets ofte stygge avstemplinger. I diskusjonen deltok formannen, Stensdal, Thrap-Meyer, Ross, Aanerud, Oddner, Sture Larsson, fru Langeborg og Skavang.

Deretter fulgte gratislotteri for tilstedeværende medlemmer under ledelse av Ellingsen. Formannen bemerket at gratislotteriet så å si ikke hadde objekter lenger og oppfordret medlemmene til å være noe mer gavmilde.

Møtet ble hevet kl. 21.50.

Per Widerøe.

Møte nr. 1366 ble holdt mandag den 15. november 1954 i Oslo Handelsstand under ledelse av formannen, Arnstein Berntsen. Til stede var 77 medlemmer og 6 gjester.

Referat fra forrige møte ble opplest og godkjent med et par rettelser. — Formannen ønsket aftenens kåsør, Hans Rode, velkommen.

Tre opptakelser ble referert, nemlig: nr. 698 Leif Grundvig, Oslo, nr. 699 Roald Larsen, Oslo, og nr. 700 Robert Bruce Brandeberry, Delaware, U.S.A.

Formannen opplyste at anmeldelsesfristen for «Norwex» var forlenget til 15. desember 1954.

Holtan refererte en del nyheter og bytteønsker samt en del gamle menyer fra klubbester m. v. som ble mottatt som gave.

Formannen ga deretter ordet til Hans Rode, som kåserte om Italia. Kåseriet var ledsaget av lysbilder fra en reise til Neapel.

Etterat formannen hadde takket kåsøren, ble møtet hevet kl. 22.

Leiv A. Brecke.

Møte nr. 1368 ble holdt mandag den 20. desember 1954 i Oslo Handelsstand under ledelse av formannen, Arnstein Berntsen. Til stede var 61 medlemmer og 1 gjest.

Formannen ønsket aftenens foredragsholder, Stian Sannes, samt Norelius, Arvika, velkommen.

Fire opptakelser ble referert, nemlig: nr. 701 Martin Berg-Kristoffersen, Oslo, nr. 702 Josef Beck, Antwerpen, nr. 703 Karl F. Andresen, Oslo, og nr. 704 Herbert Svenkerud, Oslo.

Det forelå videre 1 anmeldelse samt 2 utmeldelser, nemlig Johan Lyder von Tangen, Bergen, samt Margaretha Haneborg, Oslo.

Formannen opplyste at klubbens medlem Birger Engesgaard var tildelt Kongens fortjenstmedalje i gull. — Holtan refererte så en del nyheter og bytteønsker.

Bibliotekaren, Ulleberg, opplyste at biblioteket hadde mottatt en gave fra Kungl. Generalpoststyrelsen i Sverige utenom det vanlige, nemlig en håndbok over litteratur i Postmuseet i Stockholm. Det ble besluttet å binde inn verket.

Kvaal ba om ordet og fremsatte forslag om deltakelse i et foreningshus sammen med idrettsorganisasjonene og andre hobbyklubber. Formannen takket for forslaget og ba Kvaal sende dette skriftlig til Huskomiteens formann, I. I. Jacobsen.

Rode ba om ordet angående gjenopptakelse av ekskluderte medlemmer. Han hadde etter sin hjemkomst hatt ubehageligheter fra tidligere ekskluderte medlemmer som nå var gjenopptatt. Han mente at det burde utarbeides strengere regler for gjenopptakelse av ekskluderte medlemmer enn det gjaldt nå. — Formannen ba om at Rode måtte sende sitt forslag til styret innen 1. januar 1955, idet det måtte lovforandring til for å få dette endret. Forslaget ville da kunne tas opp på første generalforsamling.

Stian Sannes la deretter fram en rikholdig samling Færøysprovisorer og kåserte litt om disse. Etterat formannen hadde takket Sannes for kåseriet, ble samlingen besiktiget.

I forbindelse med opplysninger om en frimerkeutstilling i Tønsberg i januar 1955 opplyste Kvaal at Telegrafmerkene var solgt i Tønsberg allerede den 9. desember.

Møtet ble deretter hevet kl. 21, og formannen ønsket medlemmene en god jul på vegne av styret.

Leiv A. Brecke.

STAVANGER FILATELISTKLUBB

Møte nr. 507 ble holdt 7. desember 1954 i Victoria Hotel. Til stede 16 medlemmer.

Formannen, Bernt C. Middelthon, ønsket velkommen til det siste møte før julen. Han snakket om en frimerkeauksjon i London over en samling svenske og norske frimerker som oppnådde ganske høye priser. Videre

leste formannen en artikkel om prosessene ved de forskjellige trykkmetoder — fra de tidligste tresnitt og zylografi, kobberstikk og framover til kjemigrafien og fargefotograferingen. Sinketsningen, den fotomekaniske klisjé, ble tidens løsen. Det ble et kort innblikk i de mange vanskelige framstillingsprosesser.

En spiss på det hyggelige medlemsmøte hadde vi med en kopp kaffe og et stykke smørbrød, eller andre forfriskninger etter ønske. Det ble en del frimerkebytting og så en morsom auk-sjon over en del F. N. førstedagsstempler og ubrukte norske merker.

Formannen takket til slutt for møtet og for året som gikk ut, og ønsket god jul. — Det var en av de beste kvelder på lenge.

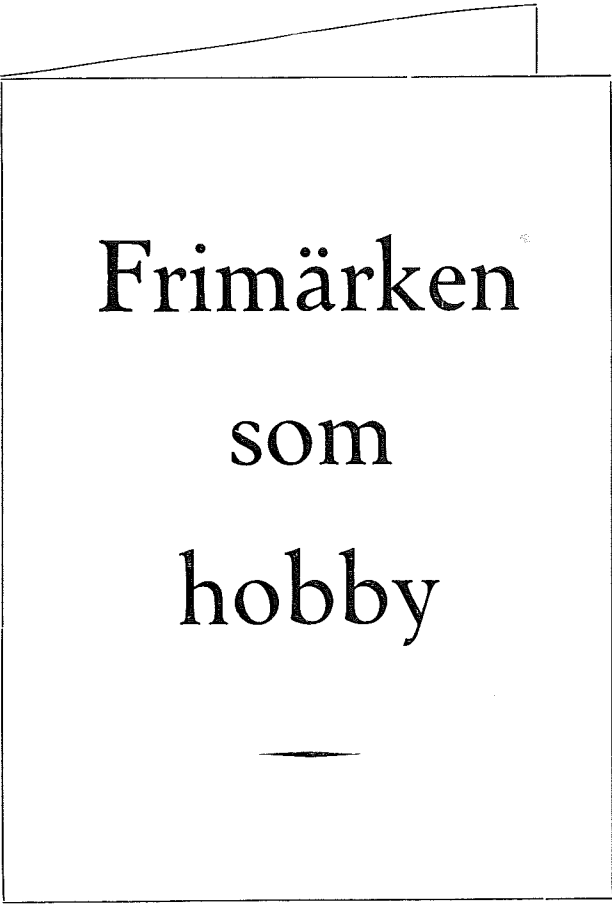
Sekr.

HVEM VET?

Kanskje De også kan finne noe i

A. JENSENS FRIMERKEFORRETNING

Thv. Meyers gt. 61, Oslo.

Frimärken som hobby

*Den første fullstendige håndboken for **alle** filatelister*

På 565 sider med over 350 illustrasjoner, hvorav 8 helsider i farge, får De her tips og idéer om **alt** som har med frimerker å gjøre. En utrolig innholdsrik bok skrevet av den kjente svenske ekspert

ROLF-BERTIL EKLUND

Pris innbundet i bind som tåler fett og vann, kr. 17.10.

Hos bokhandlere, i frimerkeforretninger eller direkte fra

WENNERGREN — CAPPELEN A.S

BOKS 758, OSLO

SCHAUBEK

ALBUM — TILLEGG — PERMER ETC. KAN
FÅS HOS ALLE LANDETS BOK- OG PAPIR-
HANDLERE OG FRIMERKEHANDLERE ELLER
DIREKTE FRA

SCHAUBEK VERLAGS REPRESENTANT
I NORGE:

N. W DAMM & SØN - OSLO

Samler-annonser.

PRIS PR. LINJE KR. 1.00. MINIMUM KR. 5.00.
Beløpet må innsendes sammen med bestillingen.

Send 25 eller 50 forskj. norske billedmerker
og få samme antall danske igjen, eller 100—
500 forskj. norske mot samme antall fra øv-
rige utland. I begge tilfelle + 50 øre i ubr. til
eksp. Etter 1 gangs bytte kan vi eventuelt
bytte etter mankoliste.

Svend Mortensen, Knabstrup, Danmark.

Bytte med Skandinavia, etter Michel 55, øn-
kes. Også stykkbytte. Korresp. tysk, svensk,
engelsk.

*Karl Link — Hamburg 21,
Overhulstr. 1 I, Tyskland.*

Önskar byta Norska Minnesmärken, serier
1949 till dato. Giver Finland, Holland, Ryss-
land, U.S.A., Nya Zeeland, Australien, Colo-
nier. Förstsändning önskas.

*J. H. Holmkvist — Borgaregat. 17,
Nyköping, Sverige.*

Har Baden Røde Kors blokk ust. + ca. 60
russiske merker, mest nyere, AFA ca. kr. 100,
ønsker 50 ø. V med vm. + Nordkapp I, st. el-
ler ust. Ønsker norske merker, i bytte rus-
siske og tyske, mest nyere.

A. Baklien, Universitetet, Blindern, Oslo.

Vi ordner med mangellister.

Vi gjør i stand en frimerkesam-
ling etter Deres ønske.

Vi står Dem GRATIS bi med
råd når De skal anlegge en fri-
merkesamling.

Vi har stort utvalg i alle slags
Israel-frimerker.

Vi takserer samlinger.

Vi er kjøpere av frimerker —
enkelte og hele samlinger.

A. SANGWILL A/S

Lybeckergt. 1, Oslo. Tlf. 41 43 61.